

MATI IN GOSPODINJA

LETO 1931 — ŠTEVILKA 13.

Sredstva proti nevoščljivosti

Nevoščljivost je navadno upor nezmognega slabšča proti zmognemu in močnemu, ponesrečenca proti srečnemu.

Če hočem otroke obvarovati nevoščljivosti, jih moram vzgajati in navdušiti za pravi in pošten napredek, da bodo pozneje v življenju zmogni in spretni in jim ne bo treba drugih zavidati. Naša mladina bi morala vedeti, da je mladost čas setve. Kakor poljedelec, ki bi ne oral in ne sejal, ne more pričakovati setve, prav tako tudi mladina ne more upati na sadove življenja, če svojo mladost brezmiselno zapravlja.

Zato je zelo važna in potrebna skrb za pravo izbero poklica. To naj postane otrok, kar ga veseli in za kar ima telesne in duševne zmožnosti, da pozneje ne bo zdihoval; ko bi me bili starši pustili, bi bil to postal. Ali: Starši so me silili, saj sam nisem hotel. Treba se je torej posvetovati doma in v šoli, za kateri poklic ima otrok največ veselja in zmožnosti. Starši, ki tega ne store, se zelo pregreše proti svojemu otroku in njegovi bodočnosti.

Važna je tudi izbira mojstra ali gospodarja, ki se zavzame za vajenca in ga ne izkorišča. Seveda pa mora tudi otrok ubogati in vse storiti, kar je treba, da se izuči. Otrok naj nima pri starših nikoli potuhe.

Otrok naj se tudi drži svojega učnega, svojega dela in se ne zaposluje preveč zunaj njegove delavnice, da mu stransko delo ne postane glavno

in ga prav to ne nauči nevoščljivosti napram tistim, ki so čas bolje porabljali za učenje in so se zato tudi več naučili.

Seveda jim pametno gojenega sporta ne smemo prepovedati, saj je za njihov telesni razvoj potrebno, da se po delu tudi razgibljejo. Toda vse v pravih mejah.

Starši pa naj tudi otroke uče, da spoznajo pravo srečo in jo znajo ceniti. Ta sreča namreč ne stanuje vedno po bogatih palačah, kakor bi kdo na zunaj mislil; pa tudi ne tam, kjer v brezdelju zapravljajo čas in niti ne vedo, da delo osrečuje in tudi ne tam, kjer se z izbranimi malimi hudočijami grene čas. Prava sreča je le v srcu, ki se Boga boji in dela veseli. Potrebuje samo ljubeč dom, da se v njem nastani. Rajše kakor v visokih palačah s'anuje v nizkih bajtah, kjer se vse suče okoli matere in se vse veseli očetovega prihoda z dela.

K veliki in pravi sreči spadajo pred vsem drugim verske vrednote, ki naj jih otroci zgodaj spoznajo in se jih oklenejo in jim v lastni notranjosti napravljajo tiho veselje, za katero jih ni treba drugih zavidati.

Sv. Avguštin je vse poskusil na svetu, kar ljudje smatrajo za srečo in jo zavidajo drugim: čast, bogastvo, uživanje, veselje, a vendar je priznal: Nemirno je človeško srce, dokler ne počiva v Bogu.

Seveda pa se nevoščljivost lahko naseli tudi v srcu poštenega, po napredku stremečega človeka in jo častihlepnost še podžiga, razne oznake drugih večajo. Kaj pa ta?

Tu pa se je treba popolnoma odpovedati samemu sebi in se v ponižni molitvi zateči k Bogu po pomoč in svojemu tekmeču, četudi se vse upira proti temu, pomagati, kjerkoli mogoče. Na ta način se da nevoščljivost zamoriti in na mesto nje pride potem samo od sebe priznanje tujih vrlin v pravi luči. Ne redko se iz takega nekdanj sovražnega stanja razvije plemenito prijateljstvo.

Za pridne roke

V vsaki hiši, posebno, kjer so otroci, je dobiti najbrž polno raznih ostankov blaga — večjih in manjših krpic. Navadno ne vemo, kam bi z njimi, toda tudi te majhne krpice se dado s pridom porabiti.

Prejšnje čase so matere in starejše sestrice kaj pridno krasile poletne otroške obleke z vezenino v lepih barvah in vzorcih. Dandanes pa ima le malokdo še čas, da bi se ukvarjal z vezenjem, ki zahteva mnogo časa in truda. Ker pa hočemo, da so naši malčki oblečeni poleti živahno in ljubko, si pomagamo z blagovnimi ostanki (krpicami) na tale način:

Izmed starih krpic, ki so odletele pri krojenju in rezanju poiščemo različno barvane in vzorčaste. Seveda moramo gledati na to, da se barve lepo ujema in strinjajo. Velikost teh koščkov pa je lahko različna. Nato te koščke blaga, ki smo jih izbrali, pripnemo drugega poleg drugega v vrsti na blago, ki naj ga krasi (krilo, rokavei itd.). Krpice iz tenkega blaga je dobro malo podvihati navznotraj, debelo blago pa samo obšijemo na gosto z vbodi (obzankamo), da se ne cufajo. Zadnje velja posebno za sukno, flanelo, klobučevino, baržun in slično. Na ta način dobimo lep okras (borduro) za rob krilca, rokav ali pa naredimo celoten životek. Krpice zvežemo lahko med seboj še z verižnim ali podobnim vbodom.

Pri tem delu pa postopamo lahko še drugače: Namesto, da bi šivali krpice na blago, jih prišijemo raje kar drugo k drugi na narobni strani, potem jih pa lepo razlikamo. Končno položimo ves ta sešit kos na oblekco. Ako smo sestavili različne koščke blaga okusno skupaj, dosežemo zelo lepe uspehe. Ne samo barve, temveč tudi snov (svila, volna), blaga, blesk, mehkoča — vse to poveča učinek okrasa. S skromnimi ostanki blaga ter z neznatnim trudom okrasimo lepo, okusno, živahno, pa poceni vsakovrstne poletne otroške obleke. Š H.

Zlata knjiga

Iz duhovnega življenja družine.
Spisala Milica Grafenauerjeva. Založila Družba sv. Mohorja, natisnila Mohorjeva tiskarna v Celju 1931. Str. 168. Cena broš. za ude 18 Din, za neude 24 Din; vez. za ude 24 Din, za neude 32 Din.

Ruski boljševizem, ki si je med drugim zadal tudi nalogo, da zatne vsako vero v ljudeh in je vero proglasil za strup človeštva, je z nujno posledico udaril tudi družino. Kjer ni nobene vere več — pa že kakršnekoli — tam je lepo življenje, vsaj trajno, nemogoče. Danes se po vsem

svetu bije boj za družino in boj za otroka. Razumevanje družinskega življenja gine. In prav posebno gine pravo krščansko umevanje družine.

Da bi zmotne nauke, zablude, dvome o duhovnem življenju družine razjasnila in pokazala zaeno vso lepoto pravega družinskega življenja, zato je žena in mati Milica Grafenauerjeva spilala to knjigo. Knjiga ni prepis toliko drugih takih knjig — krščanske ali nekrščanske vsebine — knjiga je resnično doživljanje v lastni številni družini, je sad mnogoletnih bojov, trpljenja in tudi velikega veselja. Za vsako mater, pa tudi za vsako dekle bo ta knjiga v mnogočem novo razodetje. Vsaka nevesta bi morala to knjigo — ne samo prebrati — preštudirati bi jo morala in se vživeti v njeno lastno vsebino.

Knjiga je razdeljena na tri oddelke. Prvi govori o zakonu, o zakonski ljubezni, o zakramentu, o beli kugi, o dostojanstvu zakona. Drugi del razmotriva o vzgoji k čistosti — v zakonu in izven njega. Govori o vseh sedaj tako opisovanih zadevah: o skupnem kopanju, o modi, o laseh, pa o vzgoji volje že pri dojenčku in v razvojni dobi. V tretjem delu govori o rasti v duhovnost. Spolna ljubezen mora biti poduhovljena, da je trajno lepa in stanovitna. Govori o poklicu, o pripravi za ustanovitev družine (predzakonska ljubezen) in nazadnje še nekaj o knjigi in berilu. Ta, tu kratko očrtana vsebina že zadostno označuje važnost te knjige. Reči moramo, da je podobne doslej še nismo imeli. Pisateljica ne pridičuje, ona govori iz duše, pa ne ozko-srčno, široko zgrabi, veliko veliko svobode ljubi, toda ob načelih pa je neizprosna in odločna.

Lahko smo veseli te knjige: prepotrebna je, dobra je. Pisateljica je kot verno vdana katoličanka knjigo pred tiskom izročila svojemu škofu v presojo. Za odgovor beremo predgovor v knjigi: »Razprave, zbrane pod naslovom Iz duhovnega življenja družine opozarjajo na vire neusah-

ljive družinske sreče, ki je onim družinam, ki tvorijo le mehanično skupnost brez duhovnega edinstva, nepoznana.« — Tako škof dr. Gregorij Rožman. Boljšega priporočila knjigi bi si ne mogli želeli. Naj zaide v vsako katoliško družino, v roke dekletom in fantom.

Dežela in mesto — združena v kršč. Ljubezni

Med one družbe in institucije, ki pošiljajo o velikih počitnicah otroke iz mesta ven na deželo na oddih, je letos stopila tudi Družba sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani.

Družba sicer ne more snovati in vzdrževati kolonij, ker nima zadostnih sredstev za to. Obrnila pa se je po posredovanju podeželske čč. duhovščine na usmiljena srca, na našega dobrega kmeta s prošnjo, naj sprejme, kdor more, bednega otroka iz delavskih družin za čas počitnic po d svojo streho in v svojo oskrbo. Pri njem naj bi se otrok navžill čistega zraka in solnca, pa tudi do sija najedel tečne kmečke hrane. Kajti koliko od teh otročičev se pri domačem ognjišču niti do sira ne naje!

Družba je — hvala Bogu — dosegla več kot je pričakovala. Naši dobri kmetaki gospodarji in gospodinje so se za sprejem bednih otrok oglasili v zelo obilnem številu in preč, gg. župniki so mogli Družbi razveseljiivo sporočati, koliko otrok bo v njih župniji sprejetih v oskrbo.

Odrtega srca in odratih rok so žuljave roke naših dobrih kmetov veselo stregle malim gostom ves čas, ko so jih imeli na počitnicah. Tudi učili in opominjali so jih s požrtvovalnostjo in z veseljem kakor svoje lastne otroke. Nekatere pa so učili tudi moliti — one, ki tega prej še niso znali.

Pa ne le to. Nekateri so prišli k njim na počitnice bosi, drugi strgani. Tem so napravili tudi novo obleko in obuvalo. Vse to so žrtve, katerih veličino spoznamo šele, ako premislimo,

v kako težkih razmerah živi danekmet sam. Toda oni so s tem pač hoteli storiti bednim otrokom dobro delo, za katero jim je le pravični Bog plačnik.

Družba sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani se vsem številnim dobrotnikom, ki so sprejeli za počitniški čas ubožne otroke v svojo oskrbo, najtopleje zahvaljuje in prosi, da se tudi prihodnje leto, ko bo Družba zopet prosila po preč. gg. župnikov za sprejem ubožnih otrok, v tako obilnem številu priglase za to veliko, času primerno dobro delo!

Kuhinjski drobiž

Pravilno pripravljanje kumar.

Naše gospodinje pripravljajo kumare iz večine po starem, popolnoma napačnem načinu. S tem, da kumare ožemajo, jih oropajo pravi tistih snovi, zaradi katerih jih uživamo, to so *rudninske soli* in *vitamini*. Uživanje ožetih kumar je tako, kakor bi od izprešanega sadja sok zavrgli, tropine pa pojedli. Če namreč kumare narežemo na tanko, nasolimo ter pustimo dalje časa v posodi, tedaj dado od sebe sok z vsemi dragocnimi snovmi, ki jih imajo v sebi. Ko jih nato še ožmemo, spravimo iz njih s silo še tisto malo, kar se ni že samo izločilo. Ostane nam potemtakem od izvrstne naravnost zdravilne zelenjadi gola *staničnina* (slama), brez vsake redilne vrednosti.

Pravilno pa ravnamo, če kumare najprej olupimo, od vsakega olupljenega ploda majhen košček pokusimo, če ni morebiti grenak, potem pa jih operemo in na strgalniku ali z nožem narežemo na tanke krožke. V skledi jih potem zmešamo najprej z oljem, nazadnje pa pridenemo nekoliko citronovega soka, soli, sesekljanega peteršilja in drobnjaka. Pomniti je tudi, da treba pripraviti kumare *tik, preden jih mislimo dati na mizo*, da se ne izloči iz njih voda.

O zeljnati solati.

Podobne nepravilnosti kakor pri pripravljanju kumar se dogajajo v kuhinji tudi z drugo zelenjajo. Nekod zelje drobno zrežejo, potem pa poparijo in ožmo. Če zeljnato solato tako delamo, tedaj ostane v nji bore malo tistih važnih snovi, ki jih ima v sebi zelje in pravilno pripravljena zeljnata solata. Pomniti je namreč treba, da jemo sirovo zelje (v solati) največ zaradi *vitaminov*. Ker so pa ti po večini v vodi topljivi, jih ne smemo z vrelo vodo odstraniti ter to pospešiti še z ožemanjem. Če že hočemo imeti zelje mehkejše in nežnejše nego je po naravi, tedaj ga s kladivom malo potolčemo ali pa s krožnikom in utežem obtežimo ter pustimo tako nekaj časa, da se zmeči.

Če kolač ne gre iz kalupa — kaj potem? Jeza in jadikovanje ne pomaga nič. Pač pa si pomagamo hitro, če držimo obliko s kolačem trenutek nad vodno paro (soparo). Kolač bo šel rad iz oblike. V splošnem pa je boljše, če kalup, preden denemo testo vanjo, skrbno namažemo in posipamo z drobtinami, da nimamo neprijetnosti, ko je testo pečeno. S. H.

Velesejem in gosodinja

Kakor je bila leta 1926. velika razstava »Slovenska žena« med glavnimi atrakcijami tedanjih velesejskih prireditev, prav tako bo brez dvoma vzbujala pozornost in zanimanje letošnjega jesenskega velesejskega razstava, ki se bo vršila pod naslovom »Novodobno gospodinstvo«. Priredi jo Zveza gospodinj in bo napolnila velik del paviljona »K«. Ta razstava naj bo izraz in naj nazorno poda razlago novega racionalnega gospodinstva, ki naj se siratra za odgovorno, vsega spoštovanja in uvaževanja vredno delo z notranjo vsebino. Dvigne naj ugled gospodinjskega dela, a hkratu ima namen pokazati našim gospodinjam in gospodinjskim pomočnicam po možnosti vse one predmete in pripomočke, ki so v go-

spodinjstvu že praktično preizkušeni in v vsakem oziru priporočljivi.

Razstava bo obsegala:

1. Stanovanje po načelih smotrenega gospodinjstva zgrajene hiše.
2. Oprava hišnega dela.
3. Uporaba tvarine po narodno-gospodarskih načelih (pohištvo, premoč, plin, elektrika, izrabljanje živil).
4. Nakupovanje.
5. Gospodinjstvo-knjigovodstvo.
6. Obлека gospodinje.
7. Stedenje z zdravjem, telesnimi in duševnimi moči gospodinje.
8. Domača lekarna.
9. Svoji k svojim.

Razstava bo prikazana v naravi, slikah, modelih in tabelah.

ga *Mlekarska in sirarska razstava* na jesenskem velesejmu v Ljubljani bo obsegala prodajo najraznovrstnejših mlečnih izdelkov, sira in masla, pa tudi propagando za večjo uporabo mleka v naših krajih. Ne le z zdravstvenih ozirov, temveč tudi s splošno gospodarskega stališča se hoče propagirati večjo uporabo mlečnih izdelkov in pokazati smotreno produkcijo zadružnim potom. Prodajal se bo sir na debelo in drobno, prav tako tudi kislo mleko, jogurt, kefir itd. Razstavo bo organiziralo Centralno mlekarsko društvo v Ljubljani.

ga *Razstava perutnine* na jesenskem velesejmu v Ljubljani. Perutnarska razstava hoče pokazati umno rejo perutnine po najmodernejših vidikih, t. j. z odbiranjem ali s selekcijo živali po nesnosti. Znano je, da donaša perutninarstvo v naših krajih velike dohodke, ki pa žal v zadnjem času silno nazadujejo, in to največ vsled predrobnih jajc. Izgubili smo zaradi tega največje odjemalce v inozemstvu. Ta del razstave bo jako poučen, ker bodo razstavljene živali samo od priznanih rejcev, članov selekcijskega perutnarskega odseka Kmetijske družbe.

ga *Sirarstvo na jesenskem velesejmu*. Sirarska razstava na letošnjem jesenskem velesejmu obeta biti prav

posebno pestra. V zadnjih letih se je namreč razvilo poleg ementalškega tudi več drugih panog sirarstva, kot n. pr. Tilsitski, Edamski, Stičenski, Gouda i. dr. siri. Vsak cenj. obiskovalec jesensk. velesejma bo imel priliko, prepričati se, da se tudi pri nas izdeluje sir, ki v mnogih slučajih prav nič ne zaostaja za inozemskim. Ne zamudite prilike.

ga *Razstava kuncev* na ljubljanskem velesejmu hoče pokazati rejo najrazličnejših priznanih pasem domače reje in izdelkov. Kunci bodo razstavljani v ličnih kletkah.

Gospodinjska šola

Na banovinskem posestvu Mala Loka, p. Velika Loka, se otvori 1. oktobra 1931 tretje šolsko leto kmetijske gospodinjske šole, ki bo trajala 10 mesecev, to je do 31. julija 1932.

Namen šole je, izobraziti dekleta srednjih in malih posestnikov za dobre kmečke gospodinje, jim vcepiti veselje do kmetijskega dela in jih ohraniti kmetski hiši. Zato se sprejemajo v šolo le kmetska dekleta.

Pouk obsega poleg verouka, vzgojeslovja, gospodinjstva, spisja, računstva, nauka o higijeni in ravnanja z bolniki, vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja: poljedelstvo, čebelarstvo, živinorejo, mlekarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, kuhanje, šivanje, pranje itd. Učenke se na splošno vežbajo v gospodinjstvu in gospodarstvu ter se vsled tega zaposlujejo pri raznih gospodinjskih in gospodarskih delih. Življenje v šoli je podobno življenju v naši kmetski hiši.

Učenke stanujejo v zavodu, kjer imajo šolo in vso oskrbo. Celotna oskrbnina znaša za označeno šolsko dobo 4000 Din. V upoštevanja vrednih slučajih se oskrbnina na prošnjo staršev (varuha) pridnim in revnim učenkam zniža. Oskrbnino v znesku 4000 Din plača učenka, odnosno starši (varuh) v treh enakih obrokih, in sicer prvo tretjino pri vstopu, drugo

po preteku treh mesecev, tretjo pa po 6 mesecih.

Dekleta, ki hočejo vstopiti v kmetijsko-gospodinjstvo šolo, morajo izkazati, da so:

1. stare nad 16 let (krstni list);
2. dovršile osnovno šolo (šolska izpustnica);
3. moralno neoporečne (navrstveno izpričevalo);
4. predložiti obvezo staršev ozir. varuha, da plača vse stroške šolanja v smislu določil pravilnika;
5. predložiti premoženjski izkaz.

Prosilke morajo biti telesno popolnoma zdrave. Ob vstopu v šolo preišče vse učenke uradni zdravnik.

Učenka, ki brez pristanka vodstva šole med učno dobo zapusti zavod, mora plačati sama, odnosno starši (varuh) celotno oskrbnino v znesku 4000 Din. Učenki, ki se izključi iz zavoda, se ne povrne že vplačana oskrbnina.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, pravilno kolokovane (kolek 5 Din) prošnje za sprejem naj se vpošljejo najkasneje do 1. septembra 1931 vodstvu banovinsko kmetijsko-gospodinjstvo šole na Mali Loki pri Veliki Loki.

Razno

ga *Naše gobe*. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob, spisal Ante Beg. Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Cena 50 Din. Knjiga obsega 75 barvanih slik po naravi in opis naših užitnih in strupenih gob. Knjiga nam odkriva veliko število užitnih vrst gob in gliv, katerih do sedaj sploh nismo poznali. Vsebuje tudi veliko receptov, kako pripravimo gobe in glive za okusno jed, dalje kako gobe nabiramo, sušimo in konzerviramo. Za vsako kuharico, gospodinjino in nabiralca gob je ta knjiga velike važnosti in jo toplo priporočamo.

ga *Za krčeviti kašelj* kuhaj na pol litra kropa dve pesti plavičinega cvetja. Ko se je kuhalo pol ure, precedi in kuhaj odcejeno še pol ure z $\frac{1}{4}$ kg kandisa. To daj v žlički v go-

miličin čaj in jemlji ob napadu. Prsa in vrat si otiraj z žitnim žganjem.

ga *Ako te srbi ali tišči v ušesu*, ne vtikaj prsta vanj. Grda in slaba je razvada, stresati ob vsaki priliki in nepriliki uhelj. Vsled tega se dramijo žlezice v ušesnem vodu in uho bo čim dalje bolj suho.

ga *Za denar*, ki ga pokadijo in zapijejo v Avstriji, bi lahko sezidali 50 tisoč družinskih hiš, je rekel dr. Ude na zborovanju društva zoper alkohol in nikotin. Koliko bi sezidali lahko pri nas?

ga *V 50 kilah zdravega, na zraku posušenega bukovega lesa* je 40 odstotkov čistega ogljenca, prav toliko vodana in kisika, in 9—10 kil vode. Čim več ogljenca ima les, tem več vročine naredi. Mlado surovo debljišče ima komaj po 10 kil ogljenca. Hrastov, jelov, brezin in nagojev les niso za kurjavo toliko vredni kakor bukov.

ga *Ne dajaj otrokom* v postelji in kadar gredo spat kaj sladkega; to jim pokvari zobe, ker imajo vso noč tisti okus v ustih. Ako so že jedli kaj takega, daj jim mlačne vode, da jo pijejo in si izplaknejo usta.

ga *Klistir* čiste mlačne vode ne učinkuje vselej. V takem slučaju mu primešaj 4 žlice milnice in žličko laškega olja. Milnico in olje zmešaj poprej. To je klistir za otroke, za odrasle deneš lahko več milnice in žlico olja.

ga *Otroku*, ki ima angleško bolezen, dajaj v mleku soli in sicer 3 grame na pol litra mleka.

ga *Zamazano perilo* je na koži kakor usnje, zrak ne more skozi. Pozimi je mrzlo od nabranega potu, poleti sili kožo k potenju, pri tem pride iz prepotenega perila prejšnja izločba kože zopet v dotiko z njo. Oboliš in ne veš, zakaj.

ga *Ako nima kokoš reda v prehrani*, dobi katar v želodcu. Dajaj ji kuhanega riža, ovsenega ali ječmenovega sluzja ali kuhane kaše. Za pijačo riževe vode, v katero kani za nožovo konico železnega vitrijaka.

3. a. n. a. š. e. m. a. l. e.

Virgilij:

Novo šolsko leto kliče!

Odprite vrata!
Za spočito rokó
brat okleni se brata,
sestra primi sestró!
Vstopite z novo močjo!

Odprite sobo!
Sédite po klopeh,
a nikar ne s tesnobo,
stoj pogum vam očeh,
da zmaga v novih bo dnehi!

Odprite knjige
in srce in uho!
Naj modrosti vam žige
vsem na čelo užgó,
ki vas učijo lepo!

Past

Jernejček: »Ti ne moreš reči petkrat zapored: jaz te težko vidim.«

Andrejček: »O, čisto lahko! Jaz te težko vidim — jaz te težko vidim — jaz te...«

Jernejček: »Je že nápak!«

Andrejček: »Zakaj?«

Jernejček: »Zato, ker si vmes rekel: zakaj!«

Kako so Čizka pokopali

Čížek je sedel na jelkini vejici in prav lepo prepeval, pa je priletel skobec, udaril po njem in ga umoril. Čížek je bil ves rdeč od krvi, padel je na zemljo in je bil mrtev.

To je videla gospa sova v svoji temni čumnati. Gospa sova je zajokala in ihtela na ves glas. To jokanje so čule druge živali in so prihitele iz vseh koncev.

Tudi one so jele silno jokati, turogovati in tožiti, ker je ubil pridnega čizka ta grdi skobec. Pa se je oglasil krokar: »Čemu jokanje? Rajši poskrbite čizku za pošten pokop!«

Krt je rekel: »Jaz mu izkopljem grob, da bo v miru počival.« — »Jaz mu izdolbem rakev.« je rekel moj-

ster detal. Tudi pajek je bil takoj pripravljen, da stke čizku mrtvaško pregrinjalo.

Veverica je rekla: »Veste, da znam jaz dobro grizti in glodati; iz orehov in želoda napravim za čizka mrtvaški voz.« Takoj so šli vsi na delo, gospa sova je pa čula pri mrliču.

Ko je prišel večer s svojo tišino in mirom, je že ležal čížek na mrtvaškem vozu, pokrit z listjem in cvetjem. V voz sta bili vpreženi dve kobilici, ena je bila rumena, druga zelena.

Ko se je jel sprevod premikati, je vse na glas zajokalo; prišle so pa tudi kresnice in so ob vozu nosile luči. Zvonile so cvetlice zvončice, da se je čulo daleč naokrog.

Ob grobu je čizku milo zapel zadnji pozdrav mojster slavček; nikoli še ni bilo čuti tako lepega petja. Nagrobni govor pa je imel ob jami gospod krokar. Tako je bil čížek pokopan. Skrbna gospa sova pa je rekla živalim: »Dobro pazite, zdaj pride nad skobca kazen! Naj gre kdo izmed vas do loyca in naj mu pove, kaj se je s čížkom zgodilo.«

Pa je rekel modri mož škorec: »Jaz bom o tem povedal lovcu, da se maščuje nad skobcem.« Kot veter naglo je zletel do lovske hiše, kjer je lovec ravno stal ob oknu.

Ko je lovec slišal o tem, kaj se je bilo v gozdu zgodilo, je rekel jezno: »Le čakaj, ti grdun, kmalu bo po tebi! Zarotim se, takoj jutri zjutraj te ustrelim.«

Slabo je spal skobec tisto noč. Zakaj? To sami lahko veste. Če je kdo koga umoril, ima slabo vest. Zjutraj je že stal na preži lovec in ob njem njegov zvesti pes.

Ko se je skobec zbudil — spal je na hrastu — bum, bum! lovčeva puška je počila in skobec je padel s hrasta. Še se je stresal v zadnjih dihih, toda pes mu je pregrizel vrat.

Mrtvega skobca. vsega krvavega,

je odnesel lovec v svojo hišo; tam mu je iztrgal iz repa pero in si ga zataknil za klobuk. Skobca pa je pribil na hišna vrata.

Trojan:

Kie sem bil

»Kje sem danes bil, povedi,

kdor ugibati kaj zna!« —

»Da si v gozdu bil, ni dvom,

to na tebi se pozna.

Pajčevino po obleki,

igle jelkine v lasih

tisto le s seboj prinese,

kdor je bil na gozdnih tleh.«

»No, pa kaj sem v gozdu delal,

to povedi, če si tič!« —

»Borovnice si obiral,

le ne taji, dečko, nič!

Vsa so črna tvoja usta,

kot da si črnilo pil,

take pač ima le tisti,

kdor je v borovnicah bil!«

Šolska naloga

V Lomju so imeli ljudsko šolo. Nekega dne so dobili učenci nalogo, da opišejo bolho, nje lastnosti in vse drugo, karkoli vedo o tej, širom sveta znani, drobnih živalici. Mihec je prinesel v šolo takle spis:

»Bolha spada med sesalce. Ima dolg rilec, katerega uporablja tudi kot skakalno desko. Bolha je družabno bitje ter se nahaja v vsaki rodbini. Največkrat ima bolha svoj izvor v psu. S skakanjem se prenese na človeka. Bolha spada med nalezljive bolezni. Neprenehoma se tufdi, da ostane s človekom v čim tesnejšem stiku. Tak stik imenujemo pikanje, ki je zelo nesramno, posebno v družbi, ko se ne smemo praskati.

V mnogih hišah jih gojijo zato, da imajo družino, kajti ena sama bolha se ne more razmnožiti. Bolha je zelo prebrisana. Spada med divje živali, ker se niti prijeti ne pusti. Primemo jo tako, da konca dveh prstov obližemo in sežemo tja, kjer srbi. Vendar je treba za to stvar precej izurjenosti. Naša stara mati znajo to najbolje. Ka-

dar je bolha ujeta, jo prisujemo z nohtom palca kamorkoli ter rečemo: »Na, zdaj pa imaš, le grizi, če moreš.« Kadar počí, je znamenje, da je življenje bolhe pri kraju. Nekatere pokajo zelo glasno, kar jih gotovo zelo boli. Največja korist bolhe je to, da nima zob. Že sedaj, ko so škrbaste, strašno grizejo, zato jih prištevamc med ljudožree. — Mihec Zajec.

Ko bi bil jaz kralj

»Ko bi bil jaz kralj,« je rekel neki otrok, »bi si sezidal tak grad, da bi segal do oblakov.« — »Jaz pa,« je rekel drug otrok, »bi si dal napraviti obleko iz samega zla'ta in srebra.«

»Jaz pa,« je rekel debel deček, »bi jedel same kolače in pečenko.«

»Jaz pa,« je rekla mala deklica in je pri tem zardela, »jaz bi pa dala denar revnim otrokom, da si kupijo kruha in obleke.«

Tedaj se je zgodilo nekaj lepega. Oblaki so zgradili lep grad, solnce je vsulo srebro in zlato na zemljo, nad dekličino glavo pa se je pojavila svetla krona. Bilo je, kakor bi padali cekini iz neba. Ako misli dober človek predvsem na reveže, bi padle zani tudi zvezde z neba.

Kdo ugane?

Pridni nabiralki.

Julija in avgusta sta hodili sestrici Marica in Anica večkrat z materjo nabirat maline. Po poti domov so večkrat počivale, ker jih je izmučila vročina, dolga pot in teža košar.

Nekoč je pri takem počivanju ob robu gozda rekla Marica Anici: »Usuj od tvojih malin en liter v mojo košaro, potem jih bom imela jaz še enkrat toliko ko ti.«

»Ne,« odgovori Anica, »ti jih imaš že tako več ko jaz. Daj mi od tvojih en liter, pa bova imeli obe enako.«

Koliko litrov malin je imela Marica in koliko Anica?

(Odgovor lahko pošljete na uredništvo »Domoljuba« v Ljubljani.)